

////////////////////////////////////

- actualisatie structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- actualisatie onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- actualisatie structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- schrapping structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (dual) (*), 7de leerjaar gericht op arbeidsmarkt na OK3
- nieuw structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*), 7de leerjaar gericht op arbeidsmarkt na OK3

1. 3 aanvragen:
 - a. actualisatie structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
 - b. actualisatie onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
 - c. nieuw structuuronderdeel Diamantbewerker fantasislijpen (*), 7de leerjaar gericht op arbeidsmarkt na OK3
2. Verslag raadpleging 28/11/24
3. 5 voorstellen:
 - a. Voorstel nieuw structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso, studiedomein STEM ter vervanging van het te schrappen structuuronderdeel Diamantbewerking (*) in het studiedomein Kunst en Creatie
 - b. Voorstel nieuwe onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso, studiedomein STEM ter vervanging van de te schrappen onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*) in het studiedomein Kunst en Creatie
 - c. Voorstel nieuw structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso, studiedomein STEM ter vervanging van het te schrappen structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*) in het studiedomein Kunst en Creatie
 - d. Voorstel schrapping structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (dual) (*), 7de leerjaar gericht op arbeidsmarkt na OK3
 - e. Voorstel nieuw structuuronderdeel Diamantbewerker fantasislijpen (*), 7de leerjaar gericht op arbeidsmarkt na OK3

4. 5 erkenningsadviezen:

- a. structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- b. onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- c. structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- d. structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (dual) (*), 7de leerjaar gericht op arbeidsmarkt na OK3
- e. structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*), 7de leerjaar gericht op arbeidsmarkt na OK3

5. structuuronderdelen:

- a. structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- b. onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- c. structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso
- d. structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*), 7de leerjaar gericht op arbeidsmarkt na OK3

6. 7 bijlagen bij aanvraag nieuw structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*)

AANVRAAG ACTUALISATIE STRUCTUURONDERDEEL DIAMANTBEWERKING (*)

Indieningsdatum

03/10/2023

Aanvrager

Jan Verschuere
De Stroom
Kempischdok-Westkaai 61
2000 Antwerpen

Structuuronderdeel

Diamantbewerking (*), 2^e graad arbeidsmarktfinaliteit, bso

Samenstelling

De decretale onderwijsdoelen

- Eindtermen algemene vorming, 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso

In voorkomend geval de decretale specifieke eindtermen of bij ontstentenis een beschrijving van de vooropgestelde specifieke eindtermen:

- /

In voorkomend geval de beroepskwalificaties, de deelkwalificaties of de competenties van erkende beroepskwalificaties.

- Selectie van competenties uit de beroepskwalificatie Diamantbewerker (VKS-niveau 4)

Motivering

- Bij aanvraag op 3 oktober 2023:
Diamantbewerking moet ondergebracht worden onder het domein STEM en niet onder Kunst en Creatie.
Diamantbewerking is een perfectioneren van een technisch proces en heeft niets te maken met kunst. Leerlingen perfectioneren 4 jaar lang de slijphandelingen om de perfecte diamantvorm te verkrijgen. Zowel de diamantsector als onze koepel zijn vragende partij om de diamantopleiding onder STEM te brengen. Als enigste school met deze opleiding volgen wij dan ook overtuigd deze beslissing.
- Bijkomende motivering op 8 januari 2024:
Sinds dat wij op onze campus een kunstschool (Kunstkaai) hebben, zijn wij nog meer ervan overtuigd dat de volledige opleiding diamantbewerking hoort onder STEM. Onze diamanten worden verwerkt in juwelen en precisiegereedschap voor onder andere de metaalindustrie. De bedrijven en organisatie zoals SBD en stad Antwerpen (Wendy Peleman) vinden ook dat diamant beter past onder een technisch profiel.

Elke 'normale' diamant heeft 56 facetten die onder vastgelegde parameters (hoeken en vlakken) moeten worden geslepen. De schittering die enkel kan bekomen worden door het volgen van deze vooraf bepaalde parameters. De onzuiverheden in de steen en mate van afwerking zorgt voor een vermindering van waarde en moeten dus vooraf via een technisch screening geoptimaliseerd worden.

Elke diamant wordt gecatalogiseerd onder onderstaande quotering en de afwerking van de diamant zorgt voor de prijsbepaling. Er zijn geen 'proportions-tabellen' voor fantasie slijpvormen, maar wel limieten waarin de parameters zich in bevinden. Een plattere achtkant zorgt voor een mindere quotering en dus een serieuze mindere waarde van de steen. Diamantbewerking is het perfectioneren van het technologisch proces en daar komt dus geen enkele vorm van creativiteit in voor.

- Excellent
- Very Good
- Good
- Fair

Zelfs fantatieslijpen is vastgelegd, in bijlage de parameters van een paar vormen. Doorheen de jaren zijn er een paar vormen vastgelegd die zoals elke diamant enkel kunnen verschillen in grootte en kleur.

In Antwerpen worden vooral nog fantatieslijpvormen geslepen (80%). India en Dubai zijn meer overgeschakeld naar de standaard diamant die wij kennen. Geautomatiseerd slijpen (zoals in de metaalindustrie) wordt nu door 1 bedrijf gedaan in België en heeft maar een kleine instroom nodig. Daarom gaan wij ons 7de jaar omvormen naar een 7de jaar fantatieslijpen dual (aanvraag volgt met de modernisering), de BK en dus ook de leerplandoelstellingen worden nu nog bepaald. Ik zit daarvoor geregeld samen met de diamantsector zelf.

AANVRAAG ACTUALISATIE ONDERWIJSKWALIFICATIE DIAMANTBEWERKING (*) (DUAAL EN AANLOOP)

Indieningsdatum

03/10/2023

Aanvrager

Jan Verschueren
De Stemstroom
Kempischdok-Westkaai 61
2000 Antwerpen

Onderwijskwalificatie

Diamantbewerking (*) (duaal en aanloop), 3^e graad arbeidsmarktfinaliteit, bso (VKS-niveau 3)

Samenstelling

De decretale onderwijsdoelen

- Eindtermen algemene vorming, 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso

In voorkomend geval de decretale specifieke eindtermen of bij ontstentenis een beschrijving van de vooropgestelde specifieke eindtermen:

- /

In voorkomend geval de beroepskwalificaties, de deelkwalificaties of de competenties van erkende beroepskwalificaties.

- BK Diamantbewerker (VKS-niveau 4)

Motivering

- Bij aanvraag op 3 oktober 2023:
Diamantbewerking moet ondergebracht worden onder het domein STEM en niet onder Kunst en Creatie.
Diamantbewerking is een perfectioneren van een technisch proces en heeft niets te maken met kunst. Leerlingen perfectioneren 4 jaar lang de slijphandelingen om de perfecte diamantvorm te verkrijgen. Zowel de diamantsector als onze koepel zijn vragende partij om de diamantopleiding onder STEM te brengen. Als enigste school met deze opleiding volgen wij dan ook overtuigd deze beslissing.
- Bijkomende motivering op 8 januari 2024:
Sinds dat wij op onze campus een kunstschool (Kunstkaai) hebben, zijn wij nog meer ervan overtuigd dat de volledige opleiding diamantbewerking hoort onder STEM. Onze diamanten worden verwerkt in juwelen en precisiegereedschap voor onder andere de metaalindustrie. De bedrijven en organisatie zoals SBD en stad Antwerpen (Wendy Peleman) vinden ook dat diamant beter past onder een technisch profiel.

Elke 'normale' diamant heeft 56 facetten die onder vastgelegde parameters (hoeken en vlakken) moeten worden geslepen. De schittering die enkel kan bekomen worden door het volgen van deze vooraf bepaalde parameters. De onzuiverheden in de steen en mate van afwerking zorgt voor een vermindering van waarde en moeten dus vooraf via een technisch screening geoptimaliseerd worden.

Elke diamant wordt gecatalogiseerd onder onderstaande quotering en de afwerking van de diamant zorgt voor de prijsbepaling. Er zijn geen 'proportions-tabellen' voor fantasie slijpvormen, maar wel limieten waarin de parameters zich in bevinden. Een plattere achtkant zorgt voor een mindere quotering en dus een serieuze mindere waarde van de steen. Diamantbewerking is het perfectioneren van het technologisch proces en daar komt dus geen enkele vorm van creativiteit in voor.

- Excellent
- Very Good
- Good
- Fair

Zelfs fantaseslijpen is vastgelegd, in bijlage de parameters van een paar vormen. Doorheen de jaren zijn er een paar vormen vastgelegd die zoals elke diamant enkel kunnen verschillen in grootte en kleur.

In Antwerpen worden vooral nog fantaseslijpvormen geslepen (80%). India en Dubai zijn meer overgeschakeld naar de standaard diamant die wij kennen. Geautomatiseerd slijpen (zoals in de metaalindustrie) wordt nu door 1 bedrijf gedaan in België en heeft maar een kleine instroom nodig. Daarom gaan wij ons 7de jaar omvormen naar een 7de jaar fantaseslijpen dual (aanvraag volgt met de modernisering), de BK en dus ook de leerplandoelstellingen worden nu nog bepaald. Ik zit daarvoor geregeld samen met de diamantsector zelf.

AANVRAAG NIEUW STRUCTUURONDERDEEL DIAMANTBEWERKING FANTASIESLIJPEN (*)

Indieningsdatum

30/09/2024

Aanvrager

Evelyn Spruyt
Fonds voor Diamantnijverheid
Hoveniersstraat 22
2018

Structuuronderdeel

Diamantbewerking fantasieslijpen (*), 7de jaar gericht op arbeidsmarkt na OK3

Samenstelling

De decretale onderwijsdoelen

- /

In voorkomend geval de decretale specifieke eindtermen of bij ontstentenis een beschrijving van de vooropgestelde specifieke eindtermen:

- /

In voorkomend geval de beroepskwalificaties, de deelkwalificaties of de competenties van erkende beroepskwalificaties.

- BK Diamantbewerker fantasievormen (VKS-niveau 4)

Motivering

1. Maatschappelijke, economische en culturele behoeften

Antwerpen heeft een lange geschiedenis als één van de grootste globale handelscentra voor diamant en als centrum voor diamantindustrie. De nijverheid is de voorbije veertig jaar deels verhuisd naar lageloonlanden (bv. India). De briljant -de 'ronde' diamant- is de bekendste slijpvorm voor diamanten, en die diamanten worden tegenwoordig vaak in het buitenland geslepen. Diamanten die niet rond zijn geslepen worden 'fantasiegeslepen diamanten' genoemd ('fancy-shaped diamonds' of 'fancy-cut diamonds'). Bekende fantasieslijpvormen zijn Princess, Emerald, Marquise, Ovaal, Peer, Hart, Cushion. Vanwege hun complexiteit en het Antwerps vakmanschap in de diamantnijverheid worden fantasiestenen nog vaak in Antwerpen geslepen. Maar liefst 80% van de geslepen fantasiestenen en alle speciale grotere stenen worden vandaag nog in Antwerpen geslepen.

De vraag naar ervaren, goed opgeleide slijpers voor fantasievormen blijft hoog, maar de Antwerpse diamantsector is aan het vergrijzen. Dit wil zeggen dat de Antwerpse diamantnijverheidsbedrijven op zoek zijn naar nieuwe diamantslijpers met kennis van zaken wat betreft fantasieslijpen. De sectorconsulent zetelt in een stuurgroep opleidingsconvenant samen met o.a. AWDC, Stad Antwerpen, het autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs om de diamantopleidingen beter af te stemmen op de noden van de sector. Uit een bevraging naar het werkveld over de gewenste inhoud van het zevende jaar fantasieslijpen, kwam duidelijk naar voor dat bedrijven het meest openstaan voor een inhoud die leerlingen uit het zevende jaar diamantbewerking voorbereid als experts in het fantasieslijpen. Het Fonds voor Diamantnijverheid dient daarom bij deze een aanvraag in voor een nieuwe Onderwijskwalificatie die geënt is op Fantasieslijpen.

2. Onderwijskundige en opvoedkundige context

De Stemstroom in Antwerpen biedt een unieke opleiding Diamantbewerking aan in de 2de en 3de graad van het secundair onderwijs. Deze praktische opleiding legt de nadruk op het ambacht van diamantbewerker. Studenten leren de basisfacetten van het aanbrengen van briljanten en krijgen inzicht in de geschiedenis en productie van diamanten.

In deze nieuwe vervolgopleiding Fantasieslijpen ligt de focus op een gespecialiseerde techniek waarbij diamanten in ongebruikelijke vormen worden geslepen, zoals Peer, Cushion, Princess of andere technisch vastgelegde ontwerpen. Zonder voorafgaande opleiding in diamantbewerking is het moeilijk om te slagen in deze richting fantasieslijpen. De vaardigheden die studenten tijdens de opleiding Diamantbewerking verworven hebben, worden verder verdiept en geperfectioneerd. Interessant is dat maar liefst 80% van de geslepen fantasiestenen en alle speciale grotere stenen in Antwerpen worden geslepen. Dit feit benadrukt het belang van deze opleiding in Antwerpen. Bovendien heeft de langdurige samenwerking tussen de school, de sector en de bedrijven een positieve invloed op het succes van de opleiding en dat leerlingen op een hoog niveau uitstromen op de arbeidsmarkt.

3. Verwachte instroom en uitstroom

Huidige en historische leerlingenaantallen:

	19-20	20-21	21-22	22-23	23-24
3de jaar	1	3	4	5	7
4de jaar	4	1	5	8	7
5de jaar	4	3	2	5	9
6de jaar	4	3	3	2	4
7de jaar	8	3	3	3	3
TOTAAL	21	13	17	23	30

(Tabel ook verstuurd via e-mail naar KenC@vlaanderen.be, voor meer duidelijkheid)

De nauwe samenwerking tussen de school en de diamantsector heeft geleid tot een toename van het aantal inschrijvingen. De sector verwijst consequent naar “De Stemstroom”, en de school opent haar deuren om de richting diamantbewerking in de schijnwerpers te zetten. De pers wordt regelmatig uitgenodigd, en door foto’s te delen die op de schoollocatie zijn genomen, groeit de interesse. Het stadsbestuur draagt ook bij door de schepen van de diamantsector af te vaardigen om de school te ondersteunen door zijn aanwezigheid en bekendheid.

Daarnaast de school haar materiaal aan om het succesverhaal verder te vergroten. Er is moissaniet aangeschaft om sneller glanzende stenen te verkrijgen. Dit verlaagt de kostprijs en stelt leerlingen in staat hun vaardigheden meervoudig te oefenen. Moderne apparatuur is aangeschaft en bedrijfsbezoeken tonen aan dat de school goed is uitgerust met de nodige instrumenten om kwaliteit te meten en te waarborgen.

Een interessante uitdaging is dat leerlingen die de arbeidsmarkt betreden na het behalen van hun OK3 in het 6e middelbaar, vooral ronde diamanten hebben bewerkt en weinig tot geen fantasievormen. De sector heeft fantasieslijpers nodig en daarom is het 7de jaar noodzakelijk voor de slaagkansen in de sector van de leerlingen.

Er wordt gezocht naar personeel om fantasiediamanten optimaal te slijpen en de waarde hoog te houden. Ronde diamanten worden in lageloonlanden massaal geproduceerd, waardoor ze in

Antwerpen minder kans hebben om dit te gaan doen als job. Dit benadrukt het belang van gespecialiseerde vaardigheden en diversificatie in de diamantbewerkingsector.

4. [Noodzakelijke materiële en financiële middelen, expertise en samenwerking](#)

- Nauwe samenwerking met de sector zodat de leerkrachten expertise meekrijgen en op de hoogte te blijven van veranderingen in het werkveld
- Regelmatige bijeenkomsten van de leerkrachten met de bedrijven om de evolutie van de leerlingen te bespreken
- Praktijkruimte met moderne slijpmolens en moderne technologische apparatuur

5. [Plaats in de opleidingsstructuur, vereiste voorkennis en wenselijkheid aanbodbeperking](#)

Plaats in de opleidingsstructuur: matrix secundair onderwijs Se-n-Se als beroepsgerichte Specialisatie na behaalde OK 3, domein Kunst en creatie (aanvraag lopende voor domein STEM)

Voorkennis: voor- of basisopleiding diamantbewerking (meest logisch gevolgd in De Stroom, graad 2 en 3)

Aanbodbeperking: aangewezen vanwege het niche karakter van de opleiding

6. [Onderscheid/Samenhang met andere structuuronderdelen](#)

In deze opleiding wordt gefocust op het bewerken van diamanten met fantasievormen in tegenstelling tot ronde diamanten.

7. [Vervangt de onderwijskwalificatie een of meerdere andere structuuronderdelen?](#)

De onderwijskwalificatie vervangt de opleiding "Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalyse" die momenteel wordt georganiseerd als 7de specialisatiejaar.

Verslag raadpleging van vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs, het Agentschap voor Onderwijsdiensten en van de aanvragers van het nieuwe structuuronderdeel Diamantbewerking fantaseslijpen (*), van de actualisatie van het structuuronderdeel Diamantbewerking (*) en van de actualisatie van de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (*)

Aanwezig:

Namens AHOVOKS: Sarah Loi, Geert Janssen

Namens de indiener: Jan Verschuere (technisch adviseur coördinator De Stroom Antwerpen), Evelyn Spruyt (sectorconsulent Fonds voor de Diamantnijverheid)

Namens de onderwijsverstrekkers: Petra Huysmans (POV), Dominiek Desmet (KathOndVla), Sofie Truwant (OVSG), Paul Buyck (OKO)

Namens AGODI: Marc Van de Meirssche

Verontschuldigd: Vlaamse Onderwijsinspectie, Departement Onderwijs

Plaats: online (Microsoft Teams-vergadering)

Datum: 28 november 2024

Bijlagen:

-

Verslag

Na een korte kennismakingsronde wordt de te doorlopen procedure overlopen. AHOVOKS wijst erop dat het verslag van de raadpleging wordt toegevoegd aan het advies. Het BK Diamantbewerker is nog steeds in update en de Vlaamse Minister van Onderwijs heeft tot op heden nog geen beslissing genomen. Desondanks wordt de raadpleging toch al georganiseerd, onder voorbehoud van een positieve beslissing van de minister zodat de timing van de procedure gehaald kan worden. Het BK Diamantbewerker fantasevormen is intussen wel erkend door de Vlaamse Regering.

Korte toelichting door de indiener van de aanvraag van het nieuwe structuuronderdeel Diamantbewerking fantaseslijpen (*), van de actualisatie van het structuuronderdeel Diamantbewerking (*) en van de actualisatie van de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (*)

De aanvrager is van oordeel dat het structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, resp. de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, thuishoren onder het domein STEM en niet onder het domein Kunst en Creatie. Diamantbewerking is immers een technisch proces waar geen artistieke of creatieve inbreng van de beroepsbeoefenaar aan te pas komt. Elke diamant wordt gecategoriseerd volgens bepaalde quoteringen en de afwerking van de diamant zorgt voor de uiteindelijke prijsbepaling. De diamantbewerker bewerkt de diamant aan de hand van een strikt te volgen ruwplanning waarin de kwaliteit van de slijpvorm, grootte/gewicht, verhoudingen bepaald worden. De specificaties waaraan

de diamantbewerker gehouden is moeten strikt gerespecteerd worden: dat alles is een technisch proces waar geen artistieke of creatieve inbreng mee gemoeid is. Leerlingen perfectioneren de slijphandelingen om de perfecte diamantvorm te verkrijgen. De diamanten worden verwerkt in juwelen en precisiegereedschap voor o.a. de metaalindustrie (bv. meetinstrumenten). Sinds het onderbrengen van de diamantopleidingen onder STEM heeft de school een stijging van het aantal leerlingen kunnen vaststellen. De aanvragers geven aan dat ook de diamantsector zelf vragende partij is om de diamantopleidingen in het domein STEM onder te brengen, niet in het minste omwille van de zeer stringente technische kwaliteitsnormen: afwijkende diamanten zijn onverhandelbaar.

De diamantnijverheid is de voorbije veertig jaar deels verhuisd naar het buitenland. De briljant – de ‘ronde’ diamant – wordt tegenwoordig vaak in het buitenland geslepen, voornamelijk in lageloonlanden omwille van de betrekkelijk beperkte kosten die verbonden zijn aan het bewerken van ronde diamanten. India en Dubai zijn grotendeels overgeschakeld naar de gewone, ronde diamant. In Antwerpen worden vooral nog fantasievormen (vormen die niet rond zijn) geslepen. 80% van alle geslepen fantasiestenen en van alle speciale grotere stenen wordt vandaag nog in Antwerpen geslepen. Dit vanwege de complexiteit van het slijpen van fantasievormen en omwille van het Antwerpse vakmanschap. Vandaar de ambitie om het bestaande 7de leerjaar Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*) om te vormen naar een 7de leerjaar Diamantbewerking fantasieslijpen (*). Het geautomatiseerde slijpen (zoals in de metaalindustrie) wordt nu nog maar nauwelijks gedaan in België en heeft maar een kleine instroom nodig. Daar waar er in het Antwerpse steeds minder bedrijven zijn die ronde diamanten vragen, gaat de vraag naar diamanten met fantasievormen in stijgende lijn. Bepaalde aspecten van de huidige opleiding Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*) zullen blijven bestaan in de nieuwe opleiding omwille van hun relevantie voor het slijpen van fantasievormen (kwaliteitsanalyse is bv. belangrijk bij het certificeren van diamanten).

De aanvragers geven aan dat de vergrijzing van de arbeiderspopulatie een belangrijke uitdaging voor de Belgische diamantsector is. De gemiddelde leeftijd van de diamantarbeider ligt duidelijk boven de 50 jaar. De meeste diamantbedrijven zijn micro-ondernemingen en zoeken via hun eigen netwerk naar geschikte kandidaten. De vergrijzing van de arbeiderspopulatie zal vanzelfsprekend een uitstroom met zich meebrengen. Die uitstroom brengt op haar beurt een vervangingsvraag met zich mee die beantwoord moet worden. Knowhow binnen de verouderende populatie diamantarbeiders dreigt verloren te gaan indien die niet wordt doorgegeven aan de volgende generaties. Daarom is het belangrijk dat de jeugd wordt toegeleid naar diamantopleidingen.

Vragen of opmerkingen van de onderwijsverstrekkers, Onderwijsinspectie of entiteiten van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming

OVSG vraagt wat het inhoudelijke verschil is tussen het huidige 7de leerjaar Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*) en het aangevraagde 7de leerjaar Diamantbewerking fantasieslijpen (*). De aanvragers antwoorden dat het geautomatiseerde slijpen massaproductie is en voornamelijk in lageloonlanden wordt beoefend. Het geautomatiseerde slijpen wordt nu nog maar nauwelijks gedaan in België: dat segment van de arbeidsmarkt is in België erg klein geworden (2 of 3 bedrijven). Om die reden is het steeds moeilijker om nog stageplaatsen te vinden voor de leerlingen.

AGODI vraagt of het de bedoeling is dat het huidige structuuronderdeel voor het 7de leerjaar wordt vervangen om beter te kunnen inspelen op de markttendensen en omwille van de hoge kostprijs van bepaalde geautomatiseerde machines. De aanvragers antwoorden bevestigend.

AHOVOKS wijst erop dat voor haar de inrichting van het nieuwe 7de leerjaar Diamantbewerking fantasieslijpen (*) samengaat met de schrapping van het huidige 7de leerjaar Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*), aangezien beide niche-opleidingen zijn. Daarbij zal uiteraard rekening gehouden worden dat de schrapping van het structuuronderdeel pas kan ingaan

zodra het nieuwe structuuronderdeel dat als vervanging kan dienen van start kan gaan. Zo niet dreigt er een vacuüm te ontstaan.

KathOndVla vraagt of de wijziging van domein implicaties kan hebben wat betreft omkadering en financiering. De vertegenwoordigers van AGODI en AHOVOKS antwoorden dat zulks niet het geval is.

Onderwijsinspectie kon niet aanwezig zijn, maar heeft vooraf enkele bedenkingen en vragen overgemaakt aan AHOVOKS. In wat volgt worden die besproken.

Volgens Onderwijsinspectie maakt de aanvraag voor een nieuw structuuronderdeel voor het 7de leerjaar duidelijk dat de leerlingen uit de 3de graad weinig kans maken op de Vlaamse arbeidsmarkt. Ronde vormen (3de graad) worden thans bewerkt in lagelonenlanden. Een 7de leerjaar is dus nodig wil men kansen hebben op de arbeidsmarkt. Onderwijsinspectie stelt zich daarom de vraag of het niet logisch is dat er ook een eindfinaliteit zou zijn na de 3de graad met realistische kans op tewerkstelling. Onderwijsinspectie suggereert een combinatie van BK's. De aanvragers antwoorden dat in de 2de en de 3de graad de basis voor het fantasielijpen wordt gelegd: dat omhelst in de eerste plaats het bewerken van gewone (ronde) diamanten, anderzijds ook reeds het slijpen van een beperkt aantal fantasievormen. De aanvragers zijn van oordeel dat het bewerken van diamanten met fantasievormen te complex is om op korte tijd onder de knie te krijgen. De aanvragers zijn van mening dat op het einde van de 3de graad de afgestudeerde wel degelijk voldoende kansen heeft om in de diamantsector werk te vinden, ook zonder een 7de jaar: afgestudeerden kunnen ook nog andere jobs in de diamantsector vinden dan die van diamantbewerker.

Onderwijsinspectie vraagt zich af of het opportuun is om dit structuuronderdeel in de opleidingsstructuur van het secundair onderwijs onder te brengen, daar het om een niche gaat en stelt zich de vraag of dit niet veeleer iets is voor de sector zelf (CVO, Syntra ...). De aanvragers zien daar geen graten in: ze geven aan dat het bewerken van diamanten met fantasievormen veel expertise en een intensieve opleiding vraagt. Zonder een basis van diamantbewerking heeft het geen zin om een opleiding in het volwassenenonderwijs of bij Syntra aan te vatten.

Onderwijsinspectie vindt dat het aanvraagdossier m.b.t. het slijpen van fantasievormen de aansluiting op 2de en 3de graad en het ambacht van diamantslijpen schetst, maar dat er weinig duiding van relevante kenmerken van onderwijskundige en opvoedkundige context worden opgenomen.

Onderwijsinspectie wijst erop dat de aanvraag voor het 7de leerjaar vermeldt dat het BK en dus ook de leerplandoelstellingen nu nog worden bepaald en dat dat luik dus geen invulling krijgt in de aanvraag. KathOndVla twijfelt aan de relevantie van die opmerking omdat het vindt dat de fase van de leerplandoelstellingen thans nog niet aan de orde is. OVSG sluit zich daarbij aan en vindt ook dat eerst het regelgevende proces moet doorlopen worden en dat alle stappen in de juiste volgorde moeten gezet worden. De aanvragers zeggen dat ze een verwijzing naar de inhoud van het geüpdatete BK weinig zinvol achten aangezien die update nog niet erkend is. AHOVOKS herhaalt dat het wenselijk is om de procedure te volgen onder voorbehoud van een positieve beslissing van de minister zodat de timing van de procedure gehaald kan worden.

Onderwijsinspectie merkt ook op dat de leerlingenaantallen voor het schooljaar 2023-2024 in de aanvraag niet stroken met de informatie waarover zij beschikt (Statistisch Jaarboek). De aanvragers geven aan dat ze dat nader zullen bekijken.

AGODI maant de aanvragers aan om uit te klaren of ze het aangevraagde 7de leerjaar Diamantbewerking fantasielijpen (*) al dan niet duaal gaan organiseren. Er moeten per slot van rekening voldoende leerbedrijven voorhanden zijn. De aanvragers geven aan dat die oefening thans gemaakt wordt en dat ze een voorkeur hebben voor het systeem van de alternerende stage.

Alle aanwezige geraadpleegde partijen geven aan dat ze hun steun verlenen aan:

- het onderbrengen van het structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, en de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, van het domein Kunst en Creatie naar het domein STEM;
- het actualiseren van het structuuronderdeel Diamantbewerking (*) en de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (*) n.a.v. de update van de beroepskwalificatie Diamantbewerker;
- het stichten van een nieuw structuuronderdeel Diamantbewerking fantasieslijpen (*), 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3, domein STEM;
- het schrappen van het structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*), 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3.

Diamantbewerking (*) (domein STEM) ter
vervanging van het
TE SCHRAPPEN STRUCTUURONDERDEEL
Diamantbewerking (*) (domein Kunst en
Creatie)

1. Algemene informatie

Diamantbewerking (*)

Onderwijsniveau: secundair onderwijs
Graad: 2de graad
Finaliteit: arbeidsmarktfinaliteit
Onderwijsvorm: bso
Studiedomein: STEM

- Getuigschrift van de tweede graad van het secundair onderwijs Diamantbewerking
- Bewijs van competenties

Jan Verschueren
De Stemstroom
Kempischdok-Westkaai 61

2000 Antwerpen

Datum van indiening

03/10/2023

2. Inhoud

2.1 ONDERWIJSDOELEN

Het structuuronderdeel Diamantbewerking (*) wordt ingevuld met de geldende eindtermen voor de tweede graad arbeidsmarktfinaliteit.

2.2 BEROEPSKWALIFICATIE

Het specifieke gedeelte van het structuuronderdeel Diamantbewerking (*) wordt ingevuld met een selectie van competenties uit de beroepskwalificatie Diamantbewerker, VKS-niveau 4 (BK-0110-4).

3. Analyse decretale criteria

De actualisatie heeft enkel impact op het onderstaande decretale criterium.

3.1 HET STRUCTUURONDERDEEL OF DE STRUCTUURONDERDELEN DIE IN VOORKOMEND GEVAL VERVANGEN OF STOPGEZET WORDEN

Het structuuronderdeel Diamantbewerking (*) (studiedomein STEM) vervangt het bestaande structuuronderdeel Diamantbewerking (*) (studiedomein Kunst en Creatie) 2de graad.

////////////////////////////////////

1.1 BENAMING

1.2 SITUERING

1.3 STUDIEBEKRACHTIGING

- ## 1.4 AANVRAGERS EN BETROKKEN ACTOREN

2. Inhoud

2.1 ONDERWIJSDOELEN

De onderwijskwalificatie Diamantbewerking (duaal) (*) wordt ingevuld met de geldende eindtermen voor de derde graad arbeidsmarktfinaliteit.

2.2 BEROEPSKWALIFICATIE

Het specifieke gedeelte van de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (duaal) (*) wordt ingevuld met de beroepskwalificatie Diamantbewerker, VKS-niveau 4 (BK-0110-4).

3. Analyse decretale criteria

3.1 DE MAATSCHAPPELIJKE, ECONOMISCHE EN CULTURELE BEHOEFTE

Het slijpen van de ruwe kristallen is een eeuwenoud ambacht en transformeert het ruwe materiaal in schitterende edelstenen. De 'slijpvorm' van een diamant is de vorm waarin de ruwe diamant wordt geslepen voordat de diamant in een sieraad wordt verwerkt. Het is de kunst om een edelsteen een bepaalde vorm te geven waarbij zijn glans, kleur en schittering ontsloten worden. Het slijpen van diamanten is binnen de diamantbewerking als het ware een vak apart. De wijze waarop de diamant geslepen is en in het bijzonder de slijpvorm dragen in hoge mate bij aan de uiteindelijke waarde van de diamant, aangezien het slijpsel bepaalt hoe goed een edelsteen zijn kleur zal tonen.

Antwerpen stond aan de wieg van de huidige diamantindustrie. De stad groeide uit tot het wereldcentrum voor diamant, waar kennis, innovatie en creativiteit samenkomen. Het diamantkwartier ligt in het hart van de stad. Op economisch vlak is de combinatie Antwerpen en diamanten een bloeiend gegeven. Er zijn 1.600 bedrijven actief, met meer dan 3.500 diamantairs die rechtstreeks ongeveer 6.000 medewerkers tewerkstellen. Daarnaast dienen ook het personeel van het transport, de beveiliging, boekhouders, certificatie-instellingen, etc. genoemd te worden. Alles opgeteld komt dat neer op ongeveer 30.000 mensen die actief zijn in de Antwerpse diamantsector. De hele Antwerpse diamantindustrie is goed voor zo'n 200 miljoen dollar per dag aan ruwe en geslepen diamant die de stad in- en uitgaat.

De vergrijzing van de arbeiderspopulatie is een belangrijke uitdaging voor de Belgische diamantsector. De gemiddelde leeftijd van de diamantarbeider is 47,5 jaar volgens de laatst beschikbare cijfers. De

meeste diamantbedrijven zijn micro-ondernemingen en zoeken via hun eigen netwerk naar geschikte kandidaten. Er kan vermoed worden dat er 80 à 90 diamantarbeiders tussen 59 en 65 jaar actief zijn in de Belgische diamantsector. Het gaat om 18 % van de totale populatie diamantarbeiders. De vergrijzing van de arbeiderspopulatie zal vanzelfsprekend een uitstroom met zich meebrengen. Door de leeftijdspiramide is natuurlijke afvloeiing van oudere werknemers een feit. In de komende jaren kan verwacht worden dat er enkele tientallen diamantarbeiders uit de sector zullen uitstromen omwille van wettelijk pensioen, vervroegd pensioen, het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage of niet-leeftijdsgebonden uitstroomoorzaken (bv. ontslagen buiten het kader van SWT, beëindiging van de beroepsloopbaan omwille van medische redenen). Die uitstroom brengt een vervangingsvraag met zich mee. Een gedeelte van die diamantarbeiders zal niet vervangen worden omwille van technologische vooruitgang en automatisatie in de diamantnijverheid. Het SBD¹ Onderwijsconvenantcomité schat dat er op korte termijn 30 nieuwe vacatures voor diamantbewerkers zullen komen. Het gaat dus om gemiddeld zes vacatures per jaar. Het Stedelijk secundair onderwijs levert ieder jaar gemiddeld een handvol afgestudeerden in de richting Diamant af, wat kwantitatief gezien voldoende is om te beantwoorden aan de vervangingsvraag. Knowhow binnen de verouderende populatie diamantarbeiders dreigt verloren te gaan indien die niet wordt doorgegeven aan de volgende generaties.

Omwille van de kostbaarheid van het product, zullen de meeste vacatures in de diamantbewerking een zekere ervaring vereisen. Gemiddeld zijn er een drie tot vier jaar nodig om het beroep te leren, maar de beperkte beschikbaarheid van ervaren kandidaten noopt werkgevers om flexibeler om te springen met de ervaringsvereiste. In dit verband heeft de intensieve 12-weekse basiscursus diamantbewerking reeds tot enkele succesverhalen geleid. De meeste vacatures zullen, gelet op de technologische voortuitgang op vlak van de automatisering van het voortraject, betrekking hebben op de afwerking van stenen (het briljanteren) en/of betrekking hebben op een specifieke nichemarkt binnen diamantbewerking (bijvoorbeeld specifieke gekleurde diamanten).

Het voortraject in de bewerking van diamant is in hoge mate geautomatiseerd (het zagen van de diamant, het snijden van de diamant en meer en meer ook het kruiswerk). De afwerking gebeurt nog steeds manueel. In 2018 sloegen vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt (voornamelijk afgevaardigden van SBD) de handen in elkaar om het beroep van diamantbewerker te herdefiniëren. In het licht van de automatisatie van het diamantbewerkingsproces werd er in 2019 naast het beroepskwalificatiedossier Diamantbewerker een tweede dossier opgesteld, namelijk dat van Operator Automatisch Diamantbewerken.

Diamantbewerking is het perfectioneren van een technisch proces waarbij geen creativiteit aan te pas komt: het perfectioneren van de slijphandelingen om de perfecte diamantvorm te verkrijgen vergt geen creatieve inbreng. Diamanten worden verwerkt in juwelen en in precisiegereedschap voor o.a. de metaalindustrie. Elke 'normale' diamant heeft 56 facetten die onder vastgelegde parameters (hoeken en vlakken) moeten worden geslepen. De schittering kan enkel bekomen worden door het volgen van deze vooraf bepaalde parameters. De onzuiverheden in de steen en een lage afwerkingsgraad zorgen voor een vermindering van waarde en moeten dus vooraf via een screening geoptimaliseerd worden: ook die screening is een louter technisch proces. Elke diamant krijgt een quotering en de afwerking van de diamant zorgt voor de prijsbepaling. Er zijn geen 'proportions-tabellen' voor fantasieslijpvormen, maar wel limieten waarin de parameters zich bevinden. Een plattere achtkant zorgt voor een lagere quotering en dus voor een vermindering van waarde van de steen. Diamantbewerking sluit dus beter aan bij een technisch profiel. Vandaar de wenselijkheid om de bestaande onderwijskwalificatie resp.

¹ Syndikaat der Belgische Diamantnijverheid

structuuronderdeel m.b.t. diamantbewerking niet langer onder te brengen in het domein Kunst en Creatie maar in het domein STEM.

3.2 DE ONDERWIJSKUNDIGE EN OPVOEDKUNDIGE CONTEXT

Aansluiting bij de doelgroep

De potentiële doelgroep bestaat vooral uit leerlingen die in de 2de graad secundair onderwijs de richting Diamantbewerking (*) volgen.

Het bieden van een duidelijke finaliteit

Dit voorstel van onderwijskwalificatie heeft een duidelijke arbeidsmarktgerichte finaliteit en bereidt voor op het uitoefenen van het beroep van diamantbewerker en op het volgen van de richting Diamantbewerker fantasieslijpen (*) 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3. Andere beroepen binnen de diamantnijverheid (zoals diamantkeurder en diamantsorteerder) zijn ook mogelijk.

De mate waarin leermotivatie gestimuleerd wordt

Het betreft een niche-opleiding: de leerlingen kiezen vanuit een specifieke interesse (diamantbewerking). De studierichting laat die leerlingen toe zich vrijwel exclusief te focussen op hun interessegebied.

3.3 DE VERWACHTE INSTROOM EN UITSTROOM

Instroom

Leerlingen uit de studierichting Diamantbewerking (*) 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, bso.

Onderstaande tabel geeft de evolutie weer van het aantal leerlingen die de studierichting Diamantbewerking (*) in de 2de en 3de graad volgen. De cijfers tonen aan dat op 5 jaar tijd het aantal leerlingen in de 3de graad Diamantbewerking (duaal) (*) na een initiële daling opnieuw het niveau van 2017-2018 bereikt omwille van een recente stijging.

De nauwe samenwerking tussen onderwijs en de diamantsector heeft geleid tot een toename van het aantal inschrijvingen.

Leerlingenaantallen

schooljaar	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
3 ^{de} leerjaar	1	3	4	5	5
4 ^{de} leerjaar	4	1	5	7	6
5 ^{de} leerjaar	4	3	2	7	8
6 ^{de} leerjaar	4	3	3	2	4
7 ^{de} leerjaar	8	3	3	3	3
TOTAAL	21	13	17	24	26

Bron: Dataloep, teldatum 1 februari

Uitstroom

Diamantbewerking (duaal) (*) is een onderwijskwalificatie met een arbeidsmarktfinaliteit. Dat houdt in dat de leerling voorbereid wordt op succesvolle doorstroom naar een job op de arbeidsmarkt (diamantbewerker, diamantkeurder, diamantsorteerder), naar de richting Diamantbewerker fantasieslijpen (*) 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3 of naar graduaatsopleidingen binnen hetzelfde interessegebied.

Op basis van de gegevens die SBD ter beschikking heeft, is er momenteel een handvol openstaande vacatures voor diamantbewerkers. Die vacatures zijn niet gemeld bij de VDAB. Overeenkomstig het Statuut van VDAB zijn werkgevers met 20 werknemers of meer wettelijk verplicht om vacatures door te geven aan VDAB. De meeste diamantbedrijven zijn echter micro-ondernemingen en zoeken via hun eigen netwerk naar geschikte kandidaten. Alhoewel de kwantitatieve personeelsbehoefte moeilijk in te schatten is, concluderen we dat er in de komende jaren naar schatting 30 nieuwe vacatures voor diamantbewerkers zullen komen. Het gaat dus om gemiddeld zes vacatures per jaar, waarbij werkgevers de voorkeur geven aan ervaren slijpers. Gemiddeld zijn er een drie tot vier jaar nodig om het beroep te leren, maar de beperkte beschikbaarheid van ervaren kandidaten noopt werkgevers om flexibeler om te springen met de ervaringsvereiste. De meeste vacatures zullen, gelet op de technologische voortuitgang op vlak van de automatisering van het voortraject, betrekking hebben op de afwerking van stenen (het briljanderen) en/of betrekking hebben op een specifieke nichemarkt binnen diamantbewerking (bijvoorbeeld specifieke 'fancy shapes' en 'fancy colours').

3.4 DE NOODZAKELIJKE MATERIËLE EN FINANCIËLE MIDDELEN EN EXPERTISE

Het aanbieden van de studierichting veronderstelt specifieke materiele infrastructuur zoals machines en gereedschappen voor het bewerken van diamanten en andere moderne technologische apparatuur, een praktijkruimte met moderne slijpmolens enz.

Het aanbieden van de studierichting veronderstelt specifieke expertise m.b.t. het bewerken van diamanten.

Het aanbieden van de studierichting veronderstelt voldoende financiële middelen voor het aanschaffen van machines en gereedschappen voor het bewerken van diamanten en van andere moderne technologische apparatuur alsook voor de aanschaf van diamanten.

3.5 DE NOODZAKELIJKE SAMENWERKING, ALS DIE VEREIST IS

Nauwe samenwerking met de sector die haar expertise en ervaringen deelt met de leerkrachten is vereist.

3.6 DE PLAATS IN DE OPLEIDINGSSTRUCTUUR, DE TOELATINGSVOORWAARDEN, DE VEREISTE VOORKENNIS EN EEN INSCHATTING VAN DE WENSELIJKHEID VAN EEN AANBODBEPERKING

De onderwijskwalificatie Diamantbewerking (duaal) (*) situeert zich in het 1ste en 2de leerjaar van de 3de graad van de finaliteit arbeidsmarkt van het beroepssecundair onderwijs van het voltijds gewoon secundair onderwijs, domein STEM.

De meest logische vooropleiding in de 2de graad is de richting Diamantbewerking (*).

Het gaat om een niche-opleiding naar analogie met de huidige onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*), o.a. omwille van de beperkte leerlingenaantallen. Een aanbodbeperking is bijgevolg aangewezen.

3.7 HET VERSCHIL IN INHOUDELIJKE INVULLING VAN DE ONDERWIJSKWALIFICATIE TEGENOVER EN DE EVENTUELE SAMENHANG MET ANDERE VOORSTELLEN VAN ONDERWIJSKWALIFICATIES EN MET ERKENDE BEROEPS- EN ONDERWIJSKWALIFICATIES

De diamantbewerker snijdt en slijpt de diamant, manueel of via mechanische procedés. De operator automatisch diamantbewerken snijdt en slijpt de diamant uitsluitend via mechanische procedés.

In tegenstelling tot de diamantbewerker fantasievormen bewerkt de diamantbewerker min of meer in dezelfde mate zowel ronde diamanten (briljanten) als diamanten die niet rond zijn (diamanten met fantasievormen).

3.8 DE ONDERWIJSKWALIFICATIE OF KWALIFICATIES DIE IN VOORKOMEND GEVAL VERVANGEN OF STOPGEZET WORDEN

De onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*) (studiedomein STEM) vervangt de bestaande onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*) (studiedomein Kunst en Creatie) 3de graad.

Aanloop diamantbewerking dual (*) (domein Kunst en Creatie)

1

2. Inhoud

2.1 ONDERWIJSDOELEN

Het structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*) wordt ingevuld met een selectie van de geldende eindtermen voor de derde graad arbeidsmarktfinaliteit.

2.2 BEROEPSKWALIFICATIE

Het specifieke gedeelte van het structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*) wordt ingevuld met een selectie van competenties uit de beroepskwalificatie Diamantbewerker, VKS-niveau 4 (BK-0110-4).

3. Analyse decretale criteria

De actualisatie heeft enkel impact op het onderstaande decretale criterium.

3.1 HET STRUCTUURONDERDEEL OF DE STRUCTUURONDERDELEN DIE IN VOORKOMEND GEVAL VERVANGEN OF STOPGEZET WORDEN

Het structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*) (studiedomein STEM) vervangt het bestaande structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*) (studiedomein Kunst en Creatie) 3de graad.

Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (dual) (*)

1. Algemene informatie

Er is een aanvraag ingediend door de sector om een nieuw structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*), 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3, in te richten in plaats van het bestaande structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*), 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3. De schrapping van het structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*) wordt gemotiveerd met volgende redenen:

- Het geautomatiseerde slijpen wordt huidig vooral in lageloonlanden gedaan. In België wordt dit nu door slechts 1 bedrijf gedaan; deze industrietak heeft weinig instroom nodig. Daarentegen wordt 80% van alle geslepen fantasiestenen en speciale grotere stenen wel nog in Antwerpen geslepen, vanwege de complexiteit van fantasiestenen en het Antwerps vakmanschap in de diamantnijverheid.
- De investeringen om het specialisatiejaar Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*) te kunnen inrichten zijn te hoog.
- De instroom is te klein om 2 niche-opleidingen 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3 m.b.t. diamant aan te bieden.

////////////////////////////////////

Het structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*) wordt ingevuld met de beroepskwalificatie Diamantbewerker fantasievormen, VKS-niveau 4 (BK-0608-1).

3. Analyse decretale criteria

3.1 DE MAATSCHAPPELIJKE, ECONOMISCHE EN CULTURELE BEHOEFTE

Het slijpen van de ruwe kristallen is een eeuwenoud ambacht en transformeert het ruwe materiaal in schitterende edelstenen. De 'slijpvorm' van een diamant is de vorm waarin de ruwe diamant wordt geslepen voordat de diamant in een sieraad wordt verwerkt. Het is de kunst om een edelsteen een bepaalde vorm te geven waarbij zijn glans, kleur en schittering ontsloten worden. Het slijpen van diamanten is binnen de diamantbewerking als het ware een vak apart. De wijze waarop de diamant geslepen is en in het bijzonder de slijpvorm dragen in hoge mate bij aan de uiteindelijke waarde van de diamant, aangezien het slijpsel bepaalt hoe goed een edelsteen zijn kleur zal tonen.

Antwerpen stond aan de wieg van de huidige diamantindustrie. De stad groeide uit tot het wereldcentrum voor diamant, waar kennis, innovatie en creativiteit samenkomen. Het diamantkwartier ligt in het hart van de stad. Op economisch vlak is de combinatie Antwerpen en diamanten een bloeiend gegeven. Er zijn 1.600 bedrijven actief, met meer dan 3.500 diamantairs die rechtstreeks ongeveer 6.000 medewerkers tewerkstellen. Daarnaast dienen ook het personeel van het transport, de beveiliging, boekhouders, certificatie-instellingen, etc. genoemd te worden. Alles opgeteld komt dat neer op ongeveer 30.000 mensen die actief zijn in de Antwerpse diamantsector. De hele Antwerpse diamantindustrie is goed voor zo'n 200 miljoen dollar per dag aan ruwe en geslepen diamant die de stad in- en uitgaat.

De vergrijzing van de arbeiderspopulatie is een belangrijke uitdaging voor de Belgische diamantsector. De gemiddelde leeftijd van de diamantarbeider is 47,5 jaar volgens de laatst beschikbare cijfers. De meeste diamantbedrijven zijn micro-ondernemingen en zoeken via hun eigen netwerk naar geschikte kandidaten. Er kan vermoed worden dat er 80 à 90 diamantarbeiders tussen 59 en 65 jaar actief zijn in de Belgische diamantsector. Het gaat om 18 % van de totale populatie diamantarbeiders. De vergrijzing van de arbeiderspopulatie zal vanzelfsprekend een uitstroom met zich meebrengen. Door de leeftijdspiramide is natuurlijke afvloeiing van oudere werknemers een feit. In de komende jaren kan verwacht worden dat er enkele tientallen diamantarbeiders uit de sector zullen uitstromen omwille van wettelijk pensioen, vervroegd pensioen, het stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelag of niet-leeftijdsgebonden uitstroomoorzaken (bv. ontslagen buiten het kader van SWT, beëindiging van de beroepsloopbaan omwille van medische redenen). Die uitstroom brengt een vervangingsvraag met zich mee. Een gedeelte van die diamantarbeiders zal niet vervangen worden omwille van technologische vooruitgang en automatisatie in de diamantnijverheid. Het SBD¹ Onderwijsconvenantcomité schat dat er op korte termijn 30 nieuwe vacatures voor diamantbewerkers zullen komen. Het gaat dus om gemiddeld zes vacatures per jaar. Het Stedelijk secundair onderwijs levert ieder jaar gemiddeld een handvol afgestudeerden in de richting Diamant af, wat kwantitatief gezien voldoende is om te beantwoorden aan de vervangingsvraag. Knowhow binnen de verouderende populatie diamantarbeiders dreigt verloren te gaan indien die niet wordt doorgegeven aan de volgende generaties.

Omwille van de kostbaarheid van het product, zullen de meeste vacatures in de diamantbewerking een zekere ervaring vereisen. Gemiddeld zijn er een drie tot vier jaar nodig om het beroep te leren, maar

¹ Syndikaat der Belgische Diamantnijverheid

de beperkte beschikbaarheid van ervaren kandidaten noopt werkgevers om flexibeler om te springen met de ervaringsvereiste. In dit verband heeft de intensieve 12-weekse basiscursus diamantbewerking reeds tot enkele succesverhalen geleid. De meeste vacatures zullen, gelet op de technologische voortuitgang op vlak van de automatisering van het voortraject, betrekking hebben op de afwerking van stenen (het briljanteren) en/of betrekking hebben op een specifieke nichemarkt binnen diamantbewerking (bijvoorbeeld specifieke gekleurde diamanten).

Het voortraject in de bewerking van diamant is in hoge mate geautomatiseerd (het zagen van de diamant, het snijden van de diamant en meer en meer ook het kruiswerk). De afwerking gebeurt nog steeds manueel. In 2018 sloegen vertegenwoordigers van de arbeidsmarkt (voornamelijk afgevaardigden van SBD) de handen in elkaar om het beroep van diamantbewerker te herdefiniëren. In het licht van de automatisatie van het diamantbewerkingsproces werd er in 2019 naast het beroepskwalificatiedossier Diamantbewerker een tweede dossier opgesteld, namelijk dat van Operator Automatisch Diamantbewerken.

Antwerpen heeft een lange geschiedenis als één van de grootste globale handelscentra voor diamant en als centrum voor diamantindustrie. De nijverheid is de voorbije veertig jaar deels verhuisd naar lageloonlanden (bv. India, Dubai). De briljant -de 'ronde' diamant- is de bekendste slijpvorm voor diamanten, en die diamanten worden tegenwoordig vaak in het buitenland geslepen. Diamanten die niet rond zijn geslepen worden 'fantasiegeslepen diamanten' genoemd ('fancy-shaped diamonds' of 'fancy-cut diamonds'). Bekende fantasieslijpvormen zijn Princess, Emerald, Marquise, Ovaal, Peer, Hart, Cushion. Vanwege hun complexiteit en het Antwerps vakmanschap in de diamantnijverheid worden fantasiestenen nog vaak in Antwerpen geslepen. Maar liefst 80% van alle geslepen fantasiestenen en van alle speciale grotere stenen wordt vandaag nog in Antwerpen geslepen.

Het geautomatiseerde slijpen (zoals in de metaalindustrie) wordt nu door slechts 1 bedrijf gedaan in België en heeft maar een kleine instroom nodig.

3.2 DE ONDERWIJSKUNDIGE EN OPVOEDKUNDIGE CONTEXT

De opleiding Diamantbewerking in de 2de en 3de graad van het secundair onderwijs is een praktische opleiding die de nadruk legt op het ambacht van diamantbewerker. Studenten leren de basisfacetten van het aanbrengen van briljanten en krijgen inzicht in de geschiedenis en productie van diamanten. In deze nieuw aangevraagde vervolgopleiding Diamantbewerker fantasieslijpen (*) ligt de focus op een gespecialiseerde techniek waarbij diamanten in ongebruikelijke vormen worden geslepen, zoals Peer, Cushion, Princess of andere technisch vastgelegde ontwerpen. Zonder voorafgaande opleiding in diamantbewerking is het moeilijk om te slagen in deze richting Diamantbewerker fantasieslijpen (*). De vaardigheden die studenten tijdens de opleiding Diamantbewerking verworven hebben, worden verder verdiept en geperfectioneerd. Interessant is dat maar liefst 80% van de geslepen fantasiestenen en alle speciale grotere stenen in Antwerpen worden geslepen. Dit feit benadrukt het belang van deze opleiding. Bovendien heeft de langdurige samenwerking tussen onderwijs, de sector en de bedrijven een positieve invloed op het succes van de opleiding en dat leerlingen op een hoog niveau uitstromen op de arbeidsmarkt.

De vraag naar ervaren, goed opgeleide slijpers voor fantasievormen blijft hoog, maar de Antwerpse diamantsector is aan het vergrijzen. Dit wil zeggen dat de Antwerpse diamantnijverheidsbedrijven op zoek zijn naar nieuwe diamantslijpers met kennis van zaken wat betreft fantasieslijpen. De sectorconsulent zetelt in een stuurgroep opleidingsconvenant samen met o.a. AWDC, Stad Antwerpen, het autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs om de diamantopleidingen beter af te stemmen op de noden van de sector. Uit een bevraging naar het werkveld over de gewenste inhoud van het 7^{de}

leerjaar Diamantbewerker fantasieslijpen (*), kwam duidelijk naar voor dat bedrijven het meest openstaan voor een inhoud die leerlingen uit het 7de leerjaar Diamantbewerker fantasieslijpen (*) voorbereidt als experts in het fantasieslijpen.

Aansluiting bij de doelgroep

De potentiële doelgroep bestaat vooral uit leerlingen die in de 3de graad secundair onderwijs de richting Diamantbewerking (*) volgen.

Het bieden van een duidelijke finaliteit

Dit voorstel van structuuronderdeel heeft een duidelijke arbeidsmarktgerichte finaliteit en bereidt voor op het uitoefenen van het beroep van diamantbewerker fantasievormen. Andere beroepen binnen de diamantnijverheid (zoals diamantkeurder en diamantsorteerder) zijn ook mogelijk.

De mate waarin leermotivatie gestimuleerd wordt

Het betreft een niche-opleiding: de leerlingen kiezen vanuit een specifieke interesse (diamantbewerking). Het structuuronderdeel laat die leerlingen toe zich vrijwel exclusief te focussen op hun interessegebied.

3.3 DE VERWACHTE INSTROOM EN UITSTROOM

Instroom

Er kan verwacht worden dat een groot aantal leerlingen die in de 3de graad Diamantbewerking (*) hebben gevolgd een 7de leerjaar Diamantbewerker fantasieslijpen (*) zullen aanvatten, aangezien in de Antwerpse diamantnijverheid vooral nog fantasievormen worden geslepen. Andere landen zijn meer overgeschakeld naar de gewone ronde diamant. Samen met het voorstel voor een nieuw 7de leerjaar Diamantbewerker fantasieslijpen (*), wordt een voorstel tot schrapping ingediend van het 7de leerjaar Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*). Het geautomatiseerd slijpen (zoals in de metaalindustrie) wordt in België nog slechts door 1 bedrijf gedaan en die industrietak heeft maar een kleine instroom nodig.

De nauwe samenwerking tussen onderwijs en de diamantsector heeft geleid tot een toename van het aantal inschrijvingen.

Leerlingenaantallen De Stroom:

schooljaar	2019-2020	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
3 ^{de} leerjaar	1	3	4	5	5
4 ^{de} leerjaar	4	1	5	7	6
5 ^{de} leerjaar	4	3	2	7	8
6 ^{de} leerjaar	4	3	3	2	4
7 ^{de} leerjaar	8	3	3	3	3
TOTAAL	21	13	17	24	26

Bron: Dataloop, teldatum 1 februari

Een interessante uitdaging is dat leerlingen die de arbeidsmarkt betreden na het behalen van hun OK3 in het 6de leerjaar, vooral ronde diamanten hebben bewerkt en weinig tot geen fantasievormen. De sector heeft fantasieslijpers nodig en daarom is het 7de leerjaar noodzakelijk voor de slaagkansen in de

sector van de leerlingen. Er wordt gezocht naar personeel om fantasiediamanten optimaal te slijpen en de waarde hoog te houden. Ronde diamanten worden in lageloonlanden massaal geproduceerd, waardoor ze in Antwerpen minder kans hebben om dit te gaan doen als job. Dit benadrukt het belang van specialistische vaardigheden en diversificatie in de diamantbewerkingsector.

Uitstroom

Diamantbewerker fantasieslijpen (*) is een structuuronderdeel in het 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3. Dat houdt in dat de leerling voorbereid wordt op succesvolle doorstroom naar een job op de arbeidsmarkt (diamantbewerker, diamantkeurder, diamantsorteerder, diamantbewerker fantasievormen) of naar graduaatsopleidingen binnen hetzelfde interessegebied.

Op basis van de gegevens die SBD ter beschikking heeft, is er momenteel een handvol openstaande vacatures voor diamantbewerkers. Die vacatures zijn niet gemeld bij de VDAB. Overeenkomstig het statuut van VDAB zijn werkgevers met 20 werknemers of meer wettelijk verplicht om vacatures door te geven aan VDAB. De meeste diamantbedrijven zijn echter micro-ondernemingen en zoeken via hun eigen netwerk naar geschikte kandidaten. Alhoewel de kwantitatieve personeelsbehoefte moeilijk in te schatten is, concluderen we dat er in de komende jaren naar schatting 30 nieuwe vacatures voor diamantbewerkers zullen komen. Het gaat dus om gemiddeld zes vacatures per jaar, waarbij werkgevers de voorkeur geven aan ervaren slijpers. Gemiddeld zijn er een drie tot vier jaar nodig om het beroep te leren, maar de beperkte beschikbaarheid van ervaren kandidaten noopt werkgevers om flexibeler om te springen met de ervaringsvereiste. De meeste vacatures zullen, gelet op de technologische voortuitgang op vlak van de automatisering van het voortraject, betrekking hebben op de afwerking van stenen (het briljanderen) en/of betrekking hebben op een specifieke nichemarkt binnen diamantbewerking (zoals specifieke 'fancy shapes' en 'fancy colours').

3.4 DE NOODZAKELIJKE MATERIËLE EN FINANCIËLE MIDDELEN EN EXPERTISE

Het aanbieden van het structuuronderdeel veronderstelt specifieke materiele infrastructuur zoals machines en gereedschappen voor het bewerken van diamanten en andere moderne technologische apparatuur, een praktijkruimte met moderne slijpmolens enz.

Het aanbieden van het structuuronderdeel veronderstelt specifieke expertise m.b.t. het bewerken van diamanten.

Het aanbieden van het structuuronderdeel veronderstelt voldoende financiële middelen voor het aanschaffen van machines en gereedschappen voor het bewerken van diamanten en van andere moderne technologische apparatuur alsook voor de aanschaf van diamanten.

3.5 DE NOODZAKELIJKE SAMENWERKING, ALS DIE VEREIST IS

Nauwe samenwerking met de sector die haar expertise en ervaringen deelt met de leerkrachten is vereist.

3.6 DE PLAATS IN DE OPLEIDINGSSTRUCTUUR, DE TOELATINGSVOORWAARDEN, DE VEREISTE VOORKENNIS EN EEN INSCHATTING VAN DE WENSELIJKHEID VAN EEN AANBODBEPERKING

Het structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*) is een structuuronderdeel in het 7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3 van het voltijds gewoon secundair onderwijs, domein STEM.

De meest logische vooropleiding in de 3de graad is Diamantbewerking (*).

Het gaat om een niche-opleiding naar analogie met het structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*), o.a. omwille van de beperkte leerlingenaantallen. Een aanbodbeperking is bijgevolg aangewezen.

3.7 HET VERSCHIL IN INHOUDELIJKE INVULLING VAN HET NIEUWE STRUCTUURONDERDEEL TEN OPZICHTE VAN AL BESTAANDE STRUCTUURONDERDELEN

De diamantbewerker fantasievormen slijpt diamanten met fantasievormen, manueel of via mechanische procedés. De operator automatisch diamantbewerken snijdt en slijpt de diamant uitsluitend via mechanische procedés.

Het belangrijkste verschil met de diamantbewerker is de aanvullende specifieke focus op het bewerken van diamanten met fantasievormen, d.w.z. diamanten die niet rond zijn. De diamantbewerker bewerkt min of meer in dezelfde mate zowel ronde diamanten (briljanten) als diamanten die niet rond zijn (diamanten met fantasievormen).

3.8 HET STRUCTUURONDERDEEL OF DE STRUCTUURONDERDELEN DIE IN VOORKOMEND GEVAL VERVANGEN OF STOPGEZET WORDEN

Het structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*) (studiedomein STEM) vervangt het bestaande structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (*) (studiedomein Kunst en Creatie) 7de leerjaar.

ERKENNINGSADVIES

Structuuronderdeel Diamantbewerking (*)

AHOVOKS adviseert om, in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot vaststelling van de indienings- en adviseringsprocedure voor voorstellen van nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs dat niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leidt, artikel 6, laatst gewijzigd bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024, het voorstel van structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, studiedomein STEM, dat in de plaats komt van het structuuronderdeel Diamantbewerking (*), 2de graad arbeidsmarktfinaliteit, studiedomein Kunst en Creatie, goed te keuren.

Hierbij wordt verwezen naar:

- Het voorstel van structuuronderdeel Diamantbewerking (*).
- De raadpleging met de vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs, het Agentschap voor Onderwijsdiensten en van de aanvragers van het voorstel van het structuuronderdeel d.d. 28/11/2024.
- Het VLOR-advies d.d. 18/02/2025.

Getekend door: Peter Parmentier (Signatu
Getekend op: 2025-02-27 10:40:22 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Parmentier Peter

Vlaamse
overheid

Peter Parmentier
Administrateur-generaal AHOVOKS

ERKENNINGSADVIES

Onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*)

Niveau 3

AHOVOKS adviseert om, in uitvoering van het decreet van 30 april 2009 betreffende de kwalificatiestructuur, artikel 15, gewijzigd bij het decreet van 12 juli 2013, het voorstel van de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, studiedomein STEM, dat in de plaats komt van de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, studiedomein Kunst en Creatie, als onderwijskwalificatie te erkennen op niveau 3 van de Vlaamse kwalificatiestructuur.

Hierbij wordt verwezen naar:

- Het voorstel van onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*).
- De raadpleging met de vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs en van de aanvragers van het voorstel van het structuuronderdeel d.d. 28/11/2024.
- Het VLOR-advies d.d. 18/02/2025.

Getekend door: Peter Parmentier (Signatu
Getekend op: 2025-02-27 10:40:05 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Peter Parmentier Vlaamse
overheid

Peter Parmentier
Administrateur-generaal AHOVOKS

ERKENNINGSADVIES

Structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*)

AHOVOKS adviseert om, in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot vaststelling van de indienings- en adviseringsprocedure voor voorstellen van nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs dat niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leidt, artikel 6, laatst gewijzigd bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024, het voorstel van structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, studiedomein STEM, dat in de plaats komt van het structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*), 3de graad arbeidsmarktfinaliteit, studiedomein Kunst en Creatie, goed te keuren.

Hierbij wordt verwezen naar:

- Het voorstel van structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking dual (*).
- De raadpleging met de vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs, het Agentschap voor Onderwijsdiensten en van de aanvragers van het voorstel van het structuuronderdeel d.d. 28/11/2024.
- Het VLOR-advies d.d. 18/02/2025.

Getekend door: Peter Parmentier (Signatu
Getekend op: 2025-02-27 10:40:25 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

P. Parmentier   Vlaamse
overheid

Peter Parmentier
Administrateur-generaal AHOVOKS

ERKENNINGSADVIES

Structuuronderdeel

Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (dual) (*)

AHOVOKS adviseert om, in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot vaststelling van de indienings- en adviseringsprocedure voor voorstellen van nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs dat niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leidt, artikel 6, laatst gewijzigd bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024, het voorstel van structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (dual) (*) te schrappen.

Hierbij wordt verwezen naar:

- Het voorstel van structuuronderdeel Geautomatiseerde diamantbewerking en kwaliteitsanalist (dual) (*).
- De raadpleging met de vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs, het Agentschap voor Onderwijsdiensten en van de aanvragers van het voorstel van het structuuronderdeel d.d. 28/11/2024.
- Het VLOR-advies d.d. 18/02/2025.

Getekend door: Peter Parmentier (Signatu
Getekend op: 2025-02-27 10:39:29 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Peter Parmentier Vlaamse
overheid

Peter Parmentier
Administrateur-generaal AHOVOKS

ERKENNINGSADVIES

Structuuronderdeel Diamantbewerker fantaseslijpen (*)

AHOVOKS adviseert om, in uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 6 juli 2007 tot vaststelling van de indienings- en adviseringsprocedure voor voorstellen van nieuwe structuuronderdelen in het secundair onderwijs dat niet of niet automatisch tot een onderwijskwalificatie leidt, artikel 6, laatst gewijzigd bij het Besluit van de Vlaamse Regering van 21 juni 2024, het voorstel van nieuw structuuronderdeel Diamantbewerker fantaseslijpen (*) goed te keuren.

Hierbij wordt verwezen naar:

- Het voorstel van structuuronderdeel Diamantbewerker fantaseslijpen (*).
- De raadpleging met de vertegenwoordigers van het Gemeenschapsonderwijs, de representatieve verenigingen van inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs, het Agentschap voor Onderwijsdiensten en van de aanvragers van het voorstel van het structuuronderdeel d.d. 28/11/2024.
- Het VLOR-advies d.d. 18/02/2025.

Getekend door: Peter Parmentier (Signatu
Getekend op: 2025-02-27 10:40:19 +01:0
Reden: Ik keur dit document goed

Peter Parmentier   Vlaamse
overheid

Peter Parmentier
Administrateur-generaal AHOVOKS

STRUCTUURONDERDEEL

Diamantbewerking (*)

////////////////////////////////////

1. Globaal

1.1 BENAMING

Diamantbewerking (*)

1.2 JAAR VAN GOEDKEURING

2025

1.3 PLAATS IN DE OPLEIDINGSSTRUCTUUR

1ste en 2de leerjaar van de tweede graad arbeidsmarktfinaliteit, domein STEM van het voltijds gewoon secundair onderwijs.

2. Inhoud

2.1 ONDERWIJSDOELEN

Het structuuronderdeel Diamantbewerking (*) wordt ingevuld met de geldende eindtermen voor de tweede graad arbeidsmarktfinaliteit.

2.2 BEROEPSKWALIFICATIE

Het specifieke gedeelte van het structuuronderdeel Diamantbewerking (*) wordt ingevuld met een selectie van competenties uit de beroepskwalificatie Diamantbewerker, VKS-niveau 4 (BK-0110-4).

ONDERWIJSKWALIFICATIE

Diamantbewerking (dual) (*)

////////////////////////////////////

1. Globaal

1.1 BENAMING

Diamantbewerking (dual) (*)

1.2 NIVEAU

3

1.3 JAAR VAN GOEDKEURING

2025

1.4 PLAATS IN DE OPLEIDINGSSTRUCTUUR

1ste en 2de leerjaar van de derde graad arbeidsmarktfinaliteit, domein STEM van het voltijds gewoon secundair onderwijs.

2. Inhoud

2.1 ONDERWIJSDOELEN

De onderwijskwalificatie Diamantbewerking (duaal) (*) wordt ingevuld met de geldende eindtermen voor de derde graad arbeidsmarktfinaliteit.

2.2 BEROEPSKWALIFICATIE

Het specifieke gedeelte van de onderwijskwalificatie Diamantbewerking (dual) (*) wordt ingevuld met de beroepskwalificatie Diamantbewerker, VKS-niveau 4 (BK-0110-4).

Aanloop diamantbewerking duaal (*)

1. Globaal

2. Inhoud

Het specifieke gedeelte van het structuuronderdeel Aanloop diamantbewerking duaal (*) wordt ingevuld met een selectie van competenties uit de beroepskwalificatie Diamantbewerker, VKS-niveau 4 (BK-0110-4).

STRUCTUURONDERDEEL

Diamantbewerker fantasieslijpen (*)

////////////////////////////////////

1. Globaal

1.1 BENAMING

Diamantbewerker fantasieslijpen (*)

1.2 JAAR VAN GOEDKEURING

2025

1.3 PLAATS IN DE OPLEIDINGSSTRUCTUUR

7de leerjaar gericht op instroom arbeidsmarkt na OK3, domein STEM van het voltijds gewoon secundair onderwijs.

2. Inhoud

2.1 BEROEPSKWALIFICATIE

Het structuuronderdeel Diamantbewerker fantasieslijpen (*) wordt ingevuld met de beroepskwalificatie Diamantbewerker fantasievormen, VKS-niveau 4 (BK-0608-1).

Bijlage bij aanvraag Diamantbewerker Fantasieslijpen (*)

Motivatatie diamantbewerking naar STEM

Sinds dat wij op onze campus een kunstschool (Kunstkaai) hebben, zijn wij nog meer ervan overtuigd dat de volledige opleiding diamantbewerking hoort onder STEM. Onze diamanten worden verwerkt in juwelen en precisiegereedschap voor onder andere de metaalindustrie. De bedrijven en organisatie zoals SBD en stad Antwerpen (Wendy Peleman) vinden ook dat diamant beter past onder een technisch profiel.

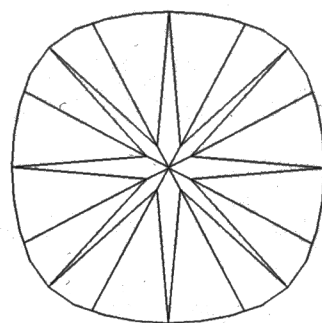
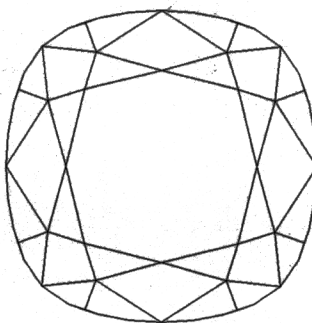
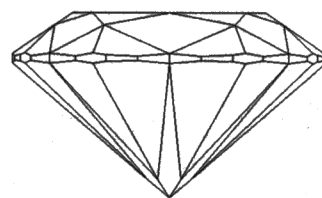
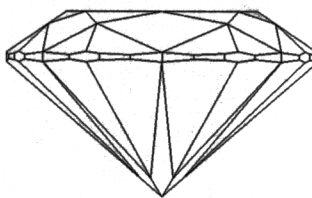
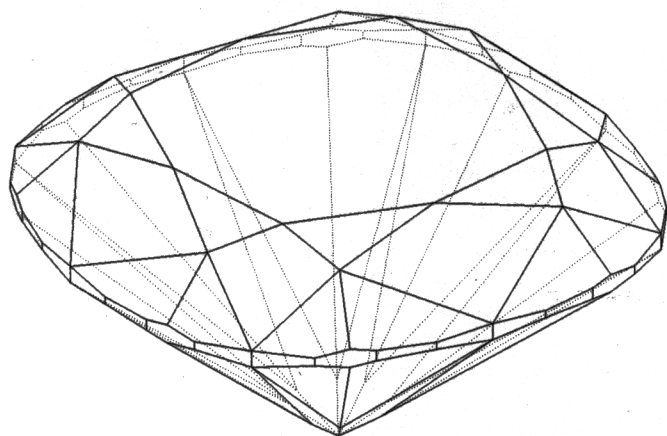
Elke 'normale' diamant heeft 56 facetten die onder vastgelegde parameters (hoeken en vlakken) moeten worden geslepen. De schittering die enkel kan bekomen worden door het volgen van deze vooraf bepaalde parameters. De onzuiverheden in de steen en mate van afwerking zorgt voor een vermindering van waarde en moeten dus vooraf via een technisch screening geoptimaliseerd worden.

Elke diamant wordt gecatalogiseerd onder onderstaande quotering en de afwerking van de diamant zorgt voor de prijsbepaling. Er zijn geen 'proportions-tabellen' voor fantasie slijpvormen, maar wel limieten waarin de parameters zich in bevinden. Een plattere achtkant zorgt voor een mindere quotering en dus een serieuze mindere waarde van de steen. Diamantbewerking is het perfectioneren van het technologisch proces en daar komt dus geen enkele vorm van creativiteit in voor.

- Excellent
- Very Good
- Good
- Fair

Zelfs fantasieslijpen is vastgelegd, in bijlage de parameters van een paar vormen. Doorheen de jaren zijn er een paar vormen vastgelegd die zoals elke diamant enkel kunnen verschillen in grootte en kleur.

In Antwerpen worden vooral nog fantasieslijpvormen geslepen (80%). India en Dubai zijn meer overgeschakeld naar de standaard diamant die wij kennen. Geautomatiseerd slijpen (zoals in de metaalindustrie) wordt nu door 1 bedrijf gedaan in België en heeft maar een kleine instroom nodig. Daarom gaan wij ons 7de jaar omvormen naar een 7de jaar fantasieslijpen dual (aanvraag volgt met de modernisering), de BK en dus ook de leerplandoelstellingen worden nu nog bepaald. Ik zit daarvoor geregeld samen met de diamantsector zelf.

Main Properties

Length : 6.380 mm
 Width : 6.380 mm
 Total Depth : 3.764 mm
 Length/Width: 1.000
 W E I G H T : 1.000 ct

Depth · Crown : 13.00 % (0.83 mm)
 · Girdle : 3.00 % (0.19 mm)
 · Pavilion : 43.00 % (2.74 mm)
 Table · width : 61.45 %
 Culet · width : 0.00 % (0.00 mm)
 · Xcentre : 0.00 % (0.00 mm)
 · Ycentre : 0.00 % (0.00 mm)

Halves length

	0	1	2	3	4	5	6	7
Crown p :	0.500	0.500	0.500	0.500	0.500	0.500	0.500	0.500
Pavilion q :	0.850	0.850	0.850	0.850	0.850	0.850	0.850	0.850

Facet Characteristics (°)

	0	1	2	3	4	5	6	7
Star index :	13.92	76.08	103.92	166.08	193.92	256.08	283.92	346.08
Star angle :	20.01	20.01	20.01	20.01	20.01	20.01	20.01	20.00
Bezel index :	0.00	45.00	90.00	135.00	180.00	225.00	270.00	314.99
Bezel angle :	34.00	34.00	34.00	34.00	34.00	34.00	34.00	34.00
Crown-half index :	351.03	29.75	81.03	119.75	171.03	209.75	261.03	299.75
Crown-half angle :	42.05	41.89	42.05	41.89	42.05	41.89	42.05	41.89
Pavilion index :	8.97	60.25	98.97	150.25	188.97	240.25	278.97	330.24
Pavilion angle :	42.05	41.89	42.05	41.89	42.05	41.89	42.05	41.89
Pavilion-half index :	0.00	45.00	90.00	135.00	180.00	225.00	270.00	314.99
Pavilion-half angle :	40.70	38.48	40.70	38.48	40.70	38.48	40.70	38.48
Pavilion-half index :	351.03	29.75	81.03	119.75	171.03	209.75	261.03	299.75
Pavilion-half angle :	41.43	39.87	41.43	39.87	41.43	39.87	41.43	39.87
Pavilion-half index :	8.97	60.25	98.97	150.25	188.97	240.25	278.97	330.24
Pavilion-half angle :	41.43	39.87	41.43	39.87	41.43	39.87	41.43	39.87

Girdle Characteristics (°)

	0	1	2	3	4	5	6	7
Radius :	5.06	1.87	1.87	5.06	5.06	1.87	1.87	5.06
Angle :	20.51	24.49	24.49	20.51	20.51	24.49	24.49	20.51
Xcenter :	-1.87	1.12	1.12	0.00	0.00	-1.12	-1.12	1.87
Ycenter :	0.00	1.12	1.12	-1.87	-1.87	1.12	1.12	0.00

